

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ
РАДИ (КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ)
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ ШЕВЧЕНКІВСЬКОЇ РАЙОННОЇ В МІСТІ
КИЄВІ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

Гімназія № 48

Шевченківського району м. Києва

вул. Прорізна, 14, м. Київ, 01001, тел.: (044)278-69-23, fax: (044)278-82-07

e-mail: hs48@i.ua

Код ЄДРПОУ 22881426

Схвалено
на засіданні педагогічної ради
та ради гімназії,
протокол № 1/1 від 29.08.2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор гімназії № 48

_____ М.БОСЕНКО

Освітня програма
гімназії № 48 Шевченківського району
м.Києва
для 8^х-11^х класів
на 2024-2025 навчальний рік

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 8-9-х класів гімназії складає 2520 годин/навчальний рік: для 8-х класів – 1260 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у робочому навчальному плану гімназії (додаток № 3).

- Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2520 годин/навчальний рік: для 10-х класів – 1260 годин/навчальний рік, для 11-х класів – 1260 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у робочих навчальних планах гімназії (додаток № 4).

ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування або переведення до гімназії №48 досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом директора гімназії створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Навчання за освітньою програмою загальної середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування або переведення до гімназії №48 досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті базової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом про здобуття базової середньої освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень базової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання до початку нового навчального року, або, в окремих випадках упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом директора гімназії створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури
Суспільствознавство
Мистецтво
Математика
Природознавство
Технології
Здоров'я і фізична культура

Навчальний план для 8-9 класів містить перелік базових предметів, який включає окремі предмети суспільно-гуманітарного та математично-природничого циклів.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Алгебра», «Геометрія», «Фізика», «Біологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Основи правознавства».

Навчальний план для 10-11 класів містить перелік базових предметів, який включає окремі предмети суспільно-гуманітарного та математично-природничого циклів.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України».

Перелік обраних навчальних програм для 8-11 класів:

предмет	клас	Навчальна програма
Українська мова	8-9	Українська мова. 5 – 9 класи. Програма для закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою. (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804)
	10-11	Українська мова для загальноосвітніх навчальних

		закладів із навчанням українською мовою (рівень стандарту), затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407, зі змінами згідно з наказом МОН України від 04.11.2020 №1377
Українська література	8-9	Українська література. 5 – 9 класи. Програма для закладів загальної середньої освіти .(зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 №804)
	10-11	Українська література для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою (рівень стандарту), затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407, зі змінами згідно з наказом МОН України від 04.11.2020 №1377
Зарубіжна література	8-9	Зарубіжна література 5 – 9 класи. Програма для закладів загальної середньої освіти, зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
	10-11	Зарубіжна література для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою (рівень стандарту), затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407, зі змінами згідно з наказом МОН України від 04.11. 2020 №1377
Іноземні мови	8-9	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5 – 9 класи (англійська мова ,німецька мова, французька мова, іспанська мова) затверджені наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
	10-11	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 10-11 класи (англійська мова ,німецька мова, французька мова, іспанська мова) (рівень стандарту), затверджені наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407, зі змінами згідно з наказом МОН України від 04.11.2020 №1377
Історія	8-9	«Історія України. 5–9 класи», затверджені наказом МОН України від 21.02.2019 № 236; «Всесвітня історія. 7–9 класи» затверджені наказом МОН України від 07.06.2017 р. № 804
	10-11	«Історія України. Всесвітня історія. 10–11 класи», затверджені наказом МОН України від 21.02.2019 №

		236.
Основи правознавства	9	«Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів» затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 р. № 804
Громадянська освіта	10	Навчальна програма з громадянської освіти (інтегрований курс) для 10 класів загальноосвітніх шкіл, затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407, зі змінами згідно з наказом МОН України від 04.11.2020 №1377
Біологія	8-9	Програма з біології для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена), затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804.
Біологія і екологія	10-11	Програма з біології і екології для 10-11 класів закладів загальної середньої середньої освіти: рівень стандарту, затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407, зі змінами згідно з наказом МОН України від 04.11.2020 №1377
Географія	8-9	Географія 6– 9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
	10	«Географія: регіони та країни» рівень стандарту (52 години, 1,5 години на тиждень) за новими навчальними програмами, затвердженими наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407, зі змінами згідно з наказом МОН України від 04.11.2020 №1377
	11	«Географія :географічний простір Землі» рівень стандарту (35 годин, 1 год. на тиждень) за програмою, затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407, зі змінами згідно з наказом МОН України від 04.11.2020 №1377
Фізика	8-9	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика. 7-9 класи» , затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Фізика і астрономія	10-11	Фізика і астрономія, навчальна програма для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти(рівень стандарту) затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407, зі змінами згідно з наказом МОН України від 04.11.2020 №1377 Модифікована програма. Рішення педагогічної ради, протокол № 1 від 29.08.2024

Хімія	8-9	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Хімія. 7-9 класи, затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804.
	10-11	Програма з хімії для 10–11 класів закладів загальної середньої освіти (рівень стандарту), затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407, зі змінами згідно з наказом МОН від 04.11.2020 №1377
Математика	8-9	Математика 5–9 класи, навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
	10-11	Рівень стандарту: нова навчальна програма з математики (алгебра та початки аналізу та геометрія) для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти, затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407, зі змінами згідно з наказом МОН від 04.11.2020 №1377
Інформатика	8-9	Інформатика: навчальна програма для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
	10-11	Інформатика, Навчальна програма для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів (рівень стандарту), затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407, зі змінами згідно з наказом МОН від 04.11.2020 №1377
Захист України	10-11	«Захист України. Рівень стандарту»: навчальна програма для 10–11 класів закладів загальної середньої освіти, затверджена наказом МОН України від 04.11.2020 р. № 1377
Фізична культура	8-9	Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів 5–9 класи, затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407.
	10-11	«Фізична культура 10-11 класи» (рівень стандарту) для закладів загальної середньої освіти (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407, зі змінами згідно з наказом МОН України від 04.11.2020 №1377).
Трудове навчання	8-9	5 – 9 класи – «Навчальна програма з трудового навчання для закладів загальної середньої освіти 5 – 9 класи» (оновлена), затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Мистецтво	8-9	«Мистецтво» 5– 9 класи: навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена

		наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
	10-11	«Мистецтво. Рівень стандарту»: навчальна програма для 10–11 класів закладів загальної середньої освіти, затверджена наказом МОН України від 04.11.2020 р. № 1377
Основи здоров'я	8-9	«Основи здоров'я 5–9 класи», програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804

Відповідно до статті 11 пункту 3 абзацу 3 Закону України «Про повну загальну середню освіту», на підставі рішення педагогічної ради (протокол №8 від 14.06.2024 року), у 8-9 класах здійснено перерозподіл додаткових годин на вивчення базових предметів наступним чином:

Перелік предметів, з яких збільшено кількість годин на їх вивчення:

Клас	Предмет	За планом Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня	За навчальним планом закладу освіти
8-А,Б	Українська мова	2	2+0,5
	Англійська мова	2	2+2
Усього		4	6,5
9-А,Б	Англійська мова	2	2+1
Усього		2	3

1 година з додаткового часу у 8-9 класах використана на вивчення курсу за вибором «Основи визначення особистості», автор Євстаф'єва І.Г. (2019 р.). Створення психологічного супроводження навчального процесу в 8-9-х класах здійснюється з метою своєчасної оцінки комплексу індивідуальних особливостей підлітка з погляду його готовності до успішного самостворення, навчання, попередження дезадаптації в умовах виникнення навчальних труднощів і стресів, пов'язаних із спілкуванням у новому колективі, активізації творчої компоненти особистості.

З усіх предметів, де було збільшено кількість годин, були складені модифіковані програми та затверджені рішенням педагогічної ради (протокол № 1 від 29.08.2024).

У 10-11-х класах здійснено перерозподіл годин на профільні предмети та окремі базові предмети наступним чином:

Перелік предметів, з яких збільшено кількість годин на їх вивчення:

Клас	Предмет	За планом Типової	За
------	---------	-------------------	----

		освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня	навчальним планом закладу освіти
10-А,Б	Англійська мова	2	2+3
	Польська /Французька мова	-	2
	Математика	3	3+1
Усього		5	11
11-А,Б	Англійська мова	2	2+3
	Польська /Французька мова	-	2
	Математика	3	3+1
Усього		5	11

З усіх предметів, де було збільшено кількість годин, були складені модифіковані програми та затверджені рішенням педагогічної ради (протокол № 1 від 29.08. 2024).

У гімназії зміст базового предмета «Фізика і астрономія» у 10-11 класах реалізується за модульним принципом. Таким чином розподіл годин між модулем фізики і модулем астрономії здійснюється відповідно до навчальних програм.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту. Із запропонованого переліку учні обрали два предмети, таким чином ці предмети викладатимуться у такій послідовності:

- 2024-2025 н.р. -10 А клас 2 год. - «Інформатика», 1 год. – «Мистецтво»;
- 10 Б клас 1 год. - «Інформатика», 2 год. – «Мистецтво»;
- 2025-2026 н.р. -11 А клас 1 год. - «Інформатика», 2 год. – «Мистецтво»;
- 11 Б клас 2 год. - «Інформатика», 1 год. – «Мистецтво».

Очікувані результати навчання здобувачів освіти 8-11 класів. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування	Уміння: ставити запитання і розпізнавати

	<p>державною (і рідною — у разі відмінності) мовами</p>	<p>проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	<p>Спілкування іноземними мовами</p>	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники,</p>

		довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості</p>

		інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях;

		<p>співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p>

		<p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
--	--	--

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальногimназійні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального

матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>

Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>
---	--

Список підручників:

8	Українська мова	Глазова О.
	Укр.. літ-ра	Авраменко О.
	Алгебра	Кравчук В.
	Геометрія	Єршова А.П.
	Заруб. літ-ра	Волощук Є.В.
	Іст. України	Власов В.
	Всесвітня іст.	Гісем О.В.
	Фізика	Сиротюк В.
	Хімія	Григорович О.В.
	Біологія	Остапченко Л.І.
	Географія	Бойко В.М.
	Інформатика	Морзе Н.В.
	Основи здоров'я	Бойченко Т.Є.
	Труд	Ходзицька І.Ю.
	Пол. мова(4р.н.)	Біленька-Свистович Л.В.
Мистецтво	Масол Л.М.	
9	Укр. мова	Глазова О.
	Укр.. літ-ра	Авраменко О.
	Заруб. літ-ра	Волощук Є .В.
	Алгебра	Кравчук В.
	Геометрія	Єршова А.П.
	Інформатика	Ривкінд Й.Я.
	Фізика	Сиротюк В.
	Хімія	Григорович О.В.
	Біологія	Остапченко Л.І.
	Основи здоров.	Бойченко Т.Є.
	Геогр..	Бойко В.М.
	Іст. України	Гісем О.В.
	Всесвітня іст.	Гісем О.В.
	Основи прав-ва	Наровлянський О.Д.
	Мистецтво	Масол Л.М.
10	Укр.. мова /С/	Авраменко О.
	Укр.. літ-ра./С/	Авраменко О.
	Зар. літ-ра/С/	Ковбасенко Ю.І.

	Англ. мова/П/9-й/	Несвіт А.
	Франц. мова/9-й/	Клименко Ю.
	Громад. освіта	Гісем О.В.
	Іст. Укр./С/	Гісем О.В.
	Всесв. іст./СА/	Гісем О.В.
	Математика	Мерзляк А.Г.
	Інформатика /С/	Ривкінд Й.Я.
	Фізика /С/	Сиротюк В.
	Хімія/С/	Ярошенко О.Г.
	Біол. і екологія /С/	Остапченко Л.І.
	Географія/С/	Масляк О.О.
	Основи мед знань	Гудима А.А.
	Зах.Віт.10 /С/ хл	Гарасимів І.М.
11	Математика С	Мерзляк А.Г.
	Укр. мова	Авраменко О.
	Укр..літ С	Авраменко О.
	Хімія С	Григорович О.В.
	Фізика і астрон. С	Сиротюк В.
	Географія	Коберник О.М.
	Заруб. літ-ра АП	Волощук Є. В.
	Англ мова	Буренко В.М.
	Фр.м. (10-й) СА	Клименко Ю.М.
	Біологія і еколог.С	Андерсон О.
	Інфор-ка С	
	Історія Укр. СА	Власов В.
	Всесв. істор. СА	Гісем О.В.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до

змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

(10-11 кл) Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.
Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
  - навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
  - матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
  - якість проведення навчальних занять;
  - моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).
- Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
  - контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
  - моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
  - створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

**Навчальний план 8-9 класів із навчанням українською мовою
і вивченням двох іноземних мов**

Освітні галузі	Навчальні предмети	8-А	8-Б	9-А	9-Б	8-9 кл
Мови і літератури	Українська мова	2+0,5	2+0,5	2	2	9
	Українська література	2	2	2	2	8
	Англійська мова	2+2	2+2	2+1	2+1	14
	Французька мова/ Польська мова	2	2	2	2	8
	Зарубіжна література	2	2	2	2	8
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5	1,5	1,5	6
	Всесвітня історія	1	1	1	1	4
	Основи правознавства	-	-	1	1	2
Мистецтво	Мистецтво	1	1	1	1	4
Математика	Алгебра	2	2	2	2	8
	Геометрія	2	2	2	2	8
Природознавство	Біологія	2	2	2	2	8
	Фізика	2	2	3	3	10
	Хімія	2	2	2	2	8
	Географія	2	2	1,5	1,5	7
Технології	Інформатика	2	2	2	2	8
	Трудове навчання	1	1	1	1	4
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	4
РАЗОМ (без фізичної культури*)		29,5+2,5	29,5+2,5	31+1	31+1	121+7
Фізична культура*		3	3	3	3	12
<i>Курс за вибором</i>	Основи самовизначення особистості	1	1	1	1	4
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		33	33	33	33	-
<i>Всього фінансується</i>		36	36	36	36	144

Додаток 4
(складений за додатком 2,3
до наказу МОН України від 20.04.2018 р. № 408
(в редакції наказу МОН України від 28.11.2019 р. №1493))

**Навчальний план 10-11 класів із навчанням українською мовою.
Філологічний напрям, профіль – іноземна філологія
(англійська, французька, польська мови)**

Базові предмети		Кількість годин на тиждень				
		10-А	10-Б	11 А	11 Б	10- 11 класи
Українська мова		2	2	2	2	8
Українська література		2	2	2	2	8
Зарубіжна література		1	1	1	1	4
Англійська мова		2+3	2+3	2+3	2+3	20
Історія України		1.5	1.5	1.5	1.5	6
Всесвітня історія		1	1	1	1	4
Громадянська освіта		2	2	-	-	4
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)		3+1	3+1	3+1	3+1	16
Біологія і екологія		2	2	2	2	8
Географія		1.5	1.5	1	1	5
Фізика і астрономія		2.5	2.5	3.5	3.5	12
Хімія		1.5	1.5	2	2	7
Захист України		2	2	2	2	8
Вибірково-обов'язкові предмети						
Мистецтво		1	2	2	1	6
Інформатика		2	1	1	2	6
РАЗОМ (без фізичної культури*)		31	31	30	30	122
Фізична культура*		3	3	3	3	12
Французька мова/Польська мова		2	2	2	2	8
Індивідуальні заняття	Українська мова	-	-	1	1	2
Граничне допустиме навчальне навантаження		33	33	33	33	-
Всього фінансується:		36	36	36	36	144

Директор гімназії № 48

Маріанна БОСЕНКО